

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺയകാണേ

॥ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ॥

ഭയങ്കരാനുത്പാതാൻ ദൃഷ്ട്വാപി താനചിന്തയിത്വാ ഖരസ്യ
രാക്ഷസസേനായാശ്ച ശ്രീരാമസ്യാശ്രമസമീപേ ഗമനം

തത്പ്രയാതം ബലം ഘോര -
മശിവം ശോണിതോദകം |
അഭ്യവർഷൻമഹാഘോര -
സ്തുതുമൂലോ ഗർഭഭാരൂണഃ || 3.23.1 ||

നിപേതുമ്പ്രസാദാസ്മി
രഥയുക്താ മഹാജവാഃ |
സമേ പുഷ്പചിതേ ദേശേ
രാജമാർഗേ യദ്യുക്തയാ || 3.23.2 ||

ശ്യാമം രുധിരപർയന്തം
ബഭൂവ പരിവേഷണം |
അലാതചക്രപ്രതിമം
പ്രതിഗൃഹ്യ ദിവാകരം || 3.23.3 ||

തതോ ധ്വജമുപാഗമ്യ
ഹേമദണ്ഡം സമുച്ഛിതം |

സമാക്രമ്യ മഹാകായ -

സ്തത്സ്ഥൗ ഗൃധ്രഃ സുദാരുണഃ || 3.23.4 ||

ജനസ്ഥാനസമീപേ ച

സമാക്രമ്യ ഖരസ്വനാഃ |

വിസ്വരാൻ വിവിധാൻ നാദാൻ

മാംസാദാ മൃഗപക്ഷിണഃ || 3.23.5 ||

വ്യാജഹ്നുരഭിദീപ്തായാം

ദിശി വൈ ഭൈരവസ്വനം |

അശിവം യാതുകാനാനാം

ശിവാ ഘോരാ മഹാസ്വനാഃ || 3.23.6 ||

പ്രഭിന്നഗജസങ്കാശാ -

സ്തോയശോണിതധാരിണഃ |

ആകാശം തദനാകാശം

ചക്രൂർഭീമാംബുവാഹകാഃ || 3.23.7 ||

ബഭൂവ തിമിരം ഘോര -

മുദ്ധതം രോമഹർഷണം |

ദിശോ വാ പ്രദിശോ വാപി

സുവൃക്തം ന ചകാശിരേ || 3.23.8 ||

ക്ഷതജാർദ്രസവർണാഭാ

സന്ധ്യാ കാലം വിനാ ബഭൂവ |

ഖരം ചാഭിമുഖം നേദു -

സ്തദാ ഘോരാ മൃഗാഃ ഖഗാഃ || 3.23.9 ||

കങ്കഗോമായുഗൃധ്രാശ്ച

ചുക്രൂശൂർഭയശംസിനഃ |

നിത്യാശിവകരാ യുദ്ധേ
ശിവാ ഘോരനിദർശനാഃ || 3.23.10 ||

നേദൂർബലസ്യാഭിമുഖം
ജ്യാലോദ്ഗാരിഭിരാനനൈഃ |
കബന്ധഃ പരിഘാഭാസോ
ദൃശ്യതേ ഭാസ്കരാന്തികേ || 3.23.11 ||

ജഗ്രാഹ സൂര്യം സ്വർഭാനു -
രപർവണി മഹാഗ്രഹഃ |
പ്രവാതി മാരുതഃ ശീഘ്രം
നിഷ്പ്രഭോഭൂദ് ദിവാകരഃ || 3.23.12 ||

ഉത്പേതുശ്ച വിനാ രാത്രിം
താരാഃ ഖദ്യോതസപ്രഭാഃ |
സംലീനമീനവിഹഗാ
നലിന്യഃ ശുഷ്കപങ്കജാഃ || 3.23.13 ||

തസ്മിൻ ക്ഷണേ ബഭൂവുശ്ച
വിനാ പുഷ്പഫലൈർദ്രുമാഃ |
ഉദ്ധൂതശ്ച വിനാ വാതം
രേണുർജലധരാരുണഃ || 3.23.14 ||

ചീചീകൂചീതി വാശ്യന്ത്യോ
ബഭൂവുസ്തത്ര സാരികാഃ |
ഉൽകാശ്ചാപി സനിർഘോഷാ
നിപേതൂർഘോരദർശനാഃ || 3.23.15 ||

പ്രചചാല മഹീ ചാപി
സശൈലവനകാനനാ |

ഖരസ്യ ച രഥസ്ഥസ്യ
നർദമാനസ്യ ധീമതഃ || 3.23.16 ||

പ്രാകമ്പത ഭുജഃ സവ്യഃ
സ്വരശ്ചാസ്യാവസജ്ജത |
സാസ്രാ സമ്പദ്യതേ ദൃഷ്ടിഃ
പശ്യമാനസ്യ സർവതഃ || 3.23.17 ||

ലലാടേ ച രുജോ ജാതാ
ന ച മോഹാന്നുവർത്തത |
താൻ സമീക്ഷ്യ മഹോത്പാതാ -
നുസ്ഥിതാൻ രോമഹർഷണാൻ || 3.23.18 ||

അബ്രവീദ് രാക്ഷസാൻ സർവാൻ
പ്രഹസൻ സ ഖരസ്തദാ |
മഹോത്പാതാനിമാൻ സർവാ -
നുത്ഥിതാൻ ഘോരദർശനാൻ || 3.23.19 ||

ന ചിന്തയാമൃഹം വീർയാദ്
ബലവാൻ ദുർബലാനിവ |
താരാ അപി ശരൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ
പാതയേയം നഭസ്തലാത് || 3.23.20 ||

മൃത്യും മരണധർമേണ
സക്രൂദ്ധോ യോജയാമൃഹം |
രാഘവം തം ബലോത്സിക്തം
ഭ്രാതരം ചാപി ലക്ഷ്മണം || 3.23.21 ||

അഹത്യാ സായകൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ -
ർനോപാവർതിതുമുത്സഹേ |

യന്നിമിത്തം തു രാമസ്യ
ലക്ഷ്മണസ്യ വിപര്യയഃ || 3.23.22 ||

സകാമാ ഭഗിനീ മേന്യുസ്തു
പീത്വാ തു രുധിരം തയോഃ |
ന ക്വചിത് പ്രാപ്തപൂർവ്വാ മേ
സന്ധുഗേഷു പരാജയഃ || 3.23.23 ||

യുഷ്മാകമേതത് പ്രത്യക്ഷം
നാനൃതം കഥയാമൃഹം |
ദേവരാജമപി ക്രുദ്ധോ
മന്തൈരാവതഗാമിനം || 3.23.24 ||

വജ്രഹസ്തം രണേ ഹന്യാം
കിം പുനസ്തൗ ച മാനവൗ |
സാ തസ്യ ഗർജിതം ശ്രുത്വാ
രാക്ഷസാനാം മഹാചമുഃ || 3.23.25 ||

പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ
മൃത്യുപാശാവപാശിതാ |
സമേയുശ്ച മഹാത്മാനോ
യുദ്ധദർശനകാഷ്ഠിണഃ || 3.23.26 ||

ഋഷയോ ദേവഗന്ധർവാഃ
സിദ്ധാശ്ച സഹ ചാരണൈഃ |
സമേത്യ ചോചുഃ സഹിതാ -
സ്തേന്ദ്രിയോന്യം പുണ്യകർമ്മണഃ || 3.23.27 ||

സ്വസ്തി ഗോബ്രാഹ്മണേഭ്യസ്തു
ലോകാനാം യേ ച സമ്മതാഃ |

ജയതാം രാഘവോ യുദ്ധേ

പൗലസ്ത്യൻ രജനീചരാൻ || 3.23.28 ||

ചക്രഹസ്തോ യഥാ വിഷ്ണുഃ

സർവാനസുരസത്തമാൻ |

ഏതച്ചാൻയച്ച ബഹുശോ

ബ്രുവാണാം പരമർഷയഃ || 3.23.29 ||

ജാതകൗതൂഹലാസ്തത്ര

വിമാനസ്ഥാശ്ച ദേവതാഃ |

ദദ്യൂശൂർവാഹിനീം തേഷാം

രാക്ഷസാനാം ഗതായുഷാം || 3.23.30 ||

രഥേന തു ഖരോ വേഗാത്

സൈന്യസ്യാഗ്രാദ് വിനിഃസൃതഃ |

ശ്വേനഗാമീ പൃഥുഗ്രീവോ

യജ്ഞശത്രുർവിഹംഗമഃ || 3.23.31 ||

ദുർജയഃ കരവീരാക്ഷഃ

പരുഷഃ കാലകാർമുകഃ |

ഹേമമാലീ മഹാമാലീ

സർപാസ്യോ രുധിരാശനഃ || 3.23.32 ||

ദ്വാദശൈതേ മഹാവീരയാഃ

പ്രതസ്ഥുരഭിതഃ ഖരം |

മഹാകപാലഃ സ്ഥൂലാക്ഷഃ

പ്രമാമസ്ത്രിശിരാസ്തഥാ |

ചത്വാര ഏതേ സേനാഗ്രേ

ദുഷണം പുഷ്പാതോഽൻവയുഃ || 3.23.33 ||

സാ ഭീമവേഗാ സമരാഭികാമാ

മഹാബലാ രാക്ഷസവീരസേനാ |

തൗ രാജപുത്രൗ സഹസാഭ്യുപേതാ

മാലാ ഗ്രഹാണാമിവ ചന്ദ്രസൂര്യൗ || 3.23.34 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

അരൺയകാൺധേ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ||